

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการศึกษาวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาความเชื่อ และการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ตามหลักการอิสลามจากคัมภีร์อัลกุรอาน อัสสุนนะฮ์ และทัศนะของบรรดาปวงปราชญ์ที่สำคัญ ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ขั้นตอนที่สองเป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยศึกษาความเชื่อในการประกอบพิธีกรรมของกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ โดยได้แบ่งวิธีการศึกษาวิจัยเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีสุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้รู้ ผู้อาวุโส ชาวบ้านที่เป็นสัปบุรุษ ประจำมัสยิดในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำนวน 370 คน จาก 10 มัสยิด ซึ่งประชากรมุสลิมทั้งหมดในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 9,620 คน (ข้อมูลทะเบียนสัปบุรุษแต่ละมัสยิด, 2552) โดยสามารถจำแนกได้ดังนี้

1) มัสยิดอัลอิสติกอมะฮ์	2,833	คน	6) มัสยิดดาริสสลาม	295	คน
2) มัสยิดคารุณาอิม	2,800	คน	7) มัสยิดอัสตักวา	250	คน
3) มัสยิดคอลลีดีน	2,000	คน	8) มัสยิดดารุลอิบาดะฮ์	250	คน
4) มัสยิดคาริลหะซัน	512	คน	9) มัสยิดนูรุลฮิดายะฮ์	200	คน
5) มัสยิดนูรุลสุดา	500	คน	10) มัสยิดเนียมะมะตุลลอฮ์	180	คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้ตารางของ Robert V. Krejcie แห่งมหาวิทยาลัย Minisota และ Earyle W. Morgan แห่งมหาวิทยาลัย Texas (1970 : 608-609) ดังนี้

จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
10	10	150	108	460	210	2,200	327
15	14	160	113	480	214	2,400	331
20	19	170	118	500	217	2,600	335
25	24	180	123	550	226	2,800	338
30	28	190	127	600	234	3,000	341
35	32	200	132	650	242	3,500	346
40	36	210	136	700	248	4,000	351
45	40	220	140	750	254	4,500	354
50	44	230	144	800	260	5,000	357
55	48	240	148	850	265	6,000	361
60	52	250	152	900	269	7,000	364
65	56	260	155	950	274	8,000	367
70	59	270	159	1,000	278	9,000	368
75	63	280	162	1,100	285	<u>10,000</u>	<u>370</u>
80	66	290	165	1,200	291	15,000	375
85	70	300	169	1,300	297	20,000	377
90	73	320	175	1,400	302	30,000	379
95	76	340	181	1,500	306	40,000	380
100	80	360	186	1,600	310	50,000	381
110	86	380	191	1,700	313	75,000	382
120	92	400	196	1,800	317	100,000	384
130	97	420	201	1,900	320		
140	103	440	205	2,000	322		

ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan

(ที่มา : Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. Educational and Psychological Measurement, 1970 : 608-609)

3.1.3 วิธีสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1) กำหนดพื้นที่ในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร เพื่อสุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะบรรดาผู้ที่ป็นสัปบุรุษของมัสยิดทั้งหมดในเขตทุ่งครุ ได้แก่ มัสยิดอัลอิสติกอมะฮ์ มัสยิดคารุ่่นนาอิม มัสยิดคอลิดีน มัสยิดคาริลหะซัน มัสยิดนุรูลสุดา มัสยิดคาริสสลาม มัสยิดอัตตักวา มัสยิดคารุลอบาเคะฮ์ มัสยิดนุรุลฮิยาะห์ และมัสยิดเนียมะตุลลอฮ์

2) สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) จากจำนวนมัสยิดทั้งหมดในเขตทุ่งครุ 10 มัสยิดให้เหลือ 5 มัสยิดได้แก่

2.1 มัสยิดอัลอิสติกอมะฮ์ สาเหตุที่เลือกมัสยิดนี้เนื่องจากเป็นมัสยิดที่มีมุสลิมอาศัยอยู่มากที่สุดในเขตทุ่งครุ โดยมีแนวทางในการนับถือศาสนาอิสลามหลายความเชื่อ

2.2 มัสยิดคารุ่่นนาอิม สาเหตุที่เลือกมัสยิดนี้เนื่องจากเป็นมัสยิดที่มีมุสลิมอาศัยอยู่มากเป็นอันดับที่สองและเป็นมัสยิดที่เก่าแก่ของเขตทุ่งครุ

2.3 มัสยิดคอลิดีน สาเหตุที่เลือกมัสยิดนี้เนื่องจากเป็นมัสยิดที่มีมุสลิมอาศัยอยู่มากเป็นอันดับที่สามและเป็นมัสยิดที่มีกลุ่มญะมาอะฮ์ ดับลิฆใช้เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่แนวความคิด

2.4 มัสยิดนุรุลฮิยาะห์ สาเหตุที่เลือกมัสยิดนี้เนื่องจากเป็นมัสยิดที่สร้างขึ้นมาใหม่ที่สุดในเขตทุ่งครุ แต่มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่บริเวณนี้มาเป็นเวลาช้านาน และมีการประกอบพิธีกรรมต่างๆอยู่ตลอดเวลา

2.5 มัสยิดเนียมะตุลลอฮ์ สาเหตุที่เลือกมัสยิดนี้เนื่องจากเป็นมัสยิดที่สร้างขึ้นใหม่ในเขตทุ่งครุเช่นเดียวกันแต่ทางมัสยิดมีการจัดการเรียนการสอนในเรื่องศาสนาอยู่เป็นประจำ ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ น่าจะได้ข้อมูลที่ดีจากสัปบุรุษของมัสยิดนี้

3) สุ่มชาวบ้านที่เป็นสัปบุรุษมัสยิด ที่คำนวณได้จากตาราง Robert V. Krejcie แห่งมหาวิทยาลัย Minisota และ Earyle W. Morgan แห่งมหาวิทยาลัย Texas จำนวน 370 คน เพื่อตอบแบบสอบถาม โดยการสุ่มอย่างง่ายตามขนาดสัดส่วนของสัปบุรุษแต่ละมัสยิด คำนวนตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้ครบจำนวน 370 คน จาก 5 มัสยิด ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับที่	รายชื่อมัสยิด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	มัสยิดอัลอิสติกอมะห์	130
2	มัสยิดคารุ่่นาอีม	120
3	มัสยิดกออิดีน	100
4	มัสยิดนูรุลฮิคายะห์	10
5	มัสยิดเนยะมะตุลลอฮ์	10
รวม		370

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการศึกษาวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาความเชื่อ และการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ตามหลักการอิสลามจาก คัมภีร์อัลกุรอาน อัสสุนนะฮ์ และทัศนะของบรรดาปวงปราชญ์ที่สำคัญ ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ขั้นตอนที่สองเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาความเชื่อในการประกอบพิธีกรรมของกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมศาสนาของชาวมุสลิมในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมของชาวมุสลิมในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามทั้ง 2 ตอน เป็นคำถามแบบปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่กำหนดไว้ในการศึกษา

3.3.2 การสร้างเครื่องมือ

- 1) ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารต่างๆ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบรรดาแบบสอบถามต่างๆ ที่มีผู้วิจัยทำขึ้นแล้ว เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ทำแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้
- 2) ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) ผู้วิจัยพิมพ์แบบสอบถามฉบับร่าง

3.3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

- 1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา และด้านการวิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามที่สร้างขึ้นกับหัวข้อ และเนื้อหาที่ต้องการวัด
- 2) ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขคุณภาพของเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
- 3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Pre - ttest) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน โดยแบ่งกระจายตามมัศยิดที่กล่าวมาข้างต้นทั้ง 5 มัศยิด มัศยิดละ 6 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach)
- 4) ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขคุณภาพของเครื่องมืออีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์จากข้อบกพร่องที่พบจากการตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่าง
- 5) พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง

3.4 ตัวแปรที่ศึกษา

3.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษาสายสามัญ
- ระดับการศึกษาสายศาสนา
- สถานที่อยู่อาศัย

- อาชีพ
- ฐานะทางสังคม ด้านศาสนา
- แนวปฏิบัติในด้านพิธีกรรมศาสนา

3.4.2 ความเชื่อในการประกอบพิธีกรรมของชาวมุสลิมในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

- การตอบแทนความดีจากอัลลอฮ์
- ความเข้าใจบิโอะฮะฮ์ทางศาสนา
- การปฏิบัติศาสนกิจที่เป็นบิโอะฮะฮ์
- พิธีกรรมศาสนาที่ถูกตอบรับความดีงามจากอัลลอฮ์
- การประกอบศาสนกิจตามบรรพบุรุษ
- ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบพิธีกรรม

3.4.3 พิธีกรรมของชาวมุสลิมในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

- การทำอิซกีโยบัยร์
- การทำบุญเนื่องในวันคล้ายวันประสูติของท่านนบี (เมอลิด)
- การทำบุญในเดือนเศาะฟัร
- การทำขนมอาซุรอ(ซูฆอ)
- การทำพิธีกรรมในคืนนิสฟูชะฮะบาน

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.5.1 ข้อมูลเชิงเอกสาร

1) เอกสารปฐมภูมิ

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ และหุก่มของพิธีกรรมต่างๆ จาก คัมภีร์อัลกุรอาน และอัลหะดีษ

2) เอกสารศุติยภูมิ

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวกับ ความเชื่อ และหุก่มของพิธีกรรมต่างๆ จากหนังสือดีฟสิร์ หนังสืออธิบายตัวบทหะดีษ ตลอดจนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

3) เอกสารศุติยภูมิ

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูล จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546

3.5.2 ข้อมูลภาคสนาม

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมศาสนาของชาวมุสลิมในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัย ขอ หนังสือ แนะนำ ตัว จาก วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2) ผู้วิจัยไปที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอทราบรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลและที่ตั้งของมัสยิดต่างๆ รายชื่อ อิมามประจำมัสยิด และเบอร์โทรศัพท์ติดต่อ

3) ผู้วิจัยไปตามมัสยิดต่างๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองเพื่อส่งแบบสอบถามให้กับบรรดาสาส์ปบุรุษและขอความร่วมมือในการให้สาส์ปบุรุษตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง

4) ผู้วิจัยโทรศัพท์ขอความร่วมมือกับบรรดาอิมามให้ส่งแบบสอบถามกลับมาให้ผู้วิจัย

5) ผู้วิจัยออกไปเก็บแบบสอบถามที่ยังค้างส่งอยู่ตามมัสยิดต่างๆ

6) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูล และจำนวนของแบบสอบถาม หากกลุ่มตัวอย่างส่งข้อมูลกลับมาไม่ครบจำนวน ผู้วิจัยทำการส่งไปอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการทางสถิติต่างๆที่ใช้

จัดกระทำกับข้อมูลแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน โดยการนำข้อมูลมาลงรหัสและประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For windows (Statistical Package for the Social Science for window)

Prince of Songkla University
Pattani Campus